

Plukovník ing. Josef Mareš, CSc.

ORGANIZACE A ŘÍZENÍ PROTIVÝSADKOVÉ OBRANY TERITORIA

Tímto článkem chci ukázat, jak by měly vojenské orgány nižších stupňů aplikovat ustanovení vojenských řádů a předpisů při organizaci a řízení protivýsadkové obrany teritoria.

Bojovou činnost územních ozbrojených složek s nepřátelskými výsadky bude předcházet intenzivní působení raketového vojska a letectva.

Nepodařilo-li se zničit zjištěný výsadek do přeletu výsadku za frontové pásmo, stává se boj s nepřátelským výsadkem úkolem územních vojenských orgánů. Rozhodující úloha v boji se vzdušnými výsadky i nadále náleží letectvu a ostatním prostředkům PVOS.

Územní ozbrojené složky začnou bojovou činnost od zahájení vysazování nepřítele. Je důležité včas toto vysazování zjistit a ihned organizovat boj s ním.

Způsob organizace boje, vytvoření bojové sestavy, rozsah stanovených úkolů, způsob zahájení boje i palebné podpory bojové činnosti bude vždy ovlivňovat konkrétní situace na teritoriu. Proto uvedu jen některé varianty, které však nemusí odpovídat možné situaci.

Průzkumné a diverzní výsadky a výsadkové jednotky nepřítele, které mají za úkol přepadat důležité objekty na teritoriu ČSSR, nebudou se zdržovat v zájmovém prostoru déle, než po dobu nutnou ke splnění úkolu.

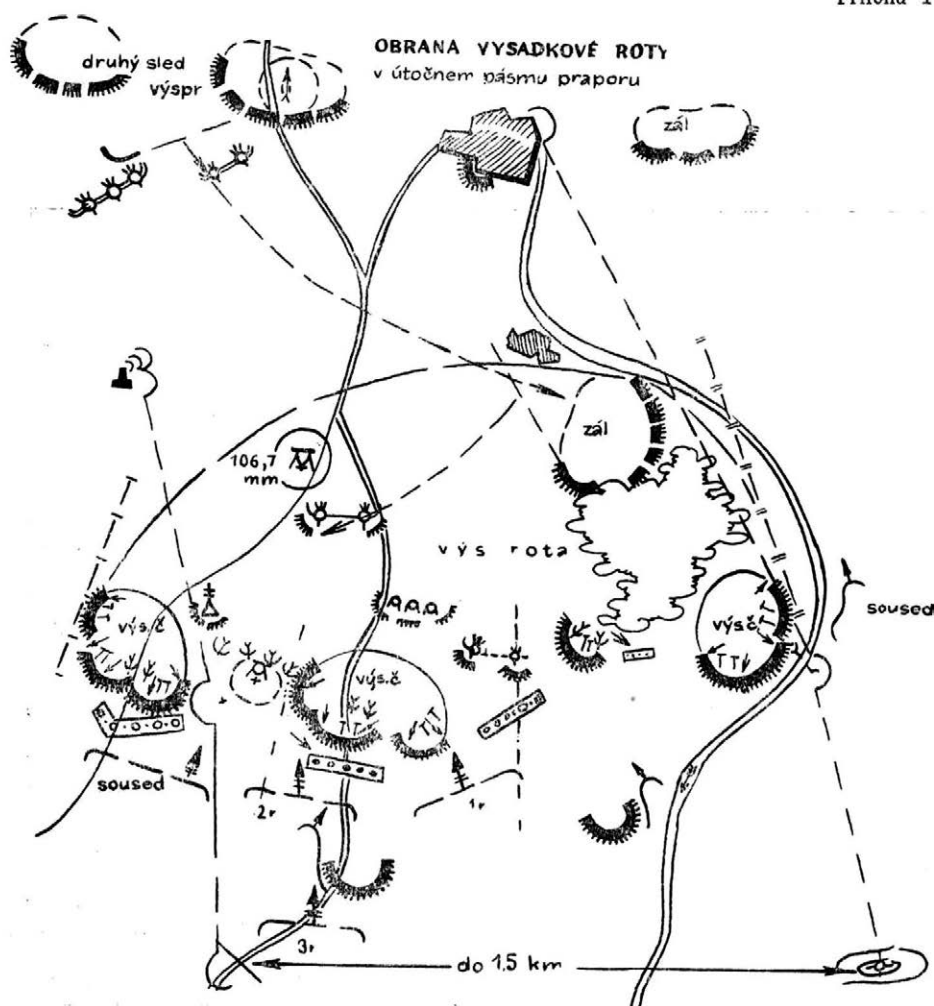
Formy bojové činnosti zajišťovacích a jiných skupin, do kterých se tyto jednotky člení, mohou být mnohotvárné a nebudou odpovídat normám, platným pro řadové jednotky pozemních vojsk. Po splnění svých úkolů mohou se tyto jednotky buď dočasně rozptýlovat, připravovat se k dalším úkolům, nebo se mohou (podle situace) vrátit zpět na území nepřítele.

Výsadky operačně taktického a operačního významu, jejichž úkol je bezprostředně vázán na určení objektů nebo prostoru (pásma), budou při plnění

úkolů nebo i po jejich splnění současně organizovat obranu, nebo jinak se zajišťovat v zájmovém prostoru. Pak budeme organizovat boj s přihlédnutím ke konkrétním možnostem vlastních vojsk i ke zvláštnostem obrany teritoria. V konečné fázi to může být útok proti nepříteli, který zaujal a vede různé formy obrany, nebo využil své dočasné převahy k aktivní činnosti a rozšíření pásma činnosti.

Předpis Zprav 51-52 uvádí jako nejpravděpodobnější formu činnosti výsadek ků kruhovou obranu zájmového prostoru jednotlivými praporemi, nebo rotními rajóny obrany s přímým zajištěním, vysílaným před postavení praporů na důležitých směrech. Prapor, který je základní taktickou jednotkou výsadkové divize nebo brigády, může přehrazovat směr v úseku od 3 do 5 i více km.

Příloha 1

Hloubka dvou postavení může být 6—8 km a průměr prostoru obrany výsadkové divize 12—14 km.

Výsadková rota v rámci praporu může přehrazovat v takovém případě úsek značně široký — v příznivém případě až do 1.500 m. Při přechodu vlastních jednotek do útoku proti výsadku může v pásmu širokém 1.500 m útočit prapor. V jeho pásmu se tedy mohou vyskytovat síly a prostředky výsadkové roty — viz příloha 1.

Podle konkrétní situace se může jednat o motostřelecký prapor, pěší střelecký prapor územních sil přepravovaný na vozidlech, prapor milice, prapor složený ze samostatných rot apod.

Formy bojové činnosti jednotek proti výsadbám mohou být velmi rozmanité a v článku je nehodlám všechny rozebírat. Zejména v období po vysazení nepřítel budou územní jednotky čelit možné nepřátelské převaze obranným bojem v jeho nejrůznějších formách. Přitom zahájení tohoto boje nemusí mít vždy organizovaný charakter. To bude záviset na iniciativní činnosti i nejmenších jednotek.

Způsob boje s nepřátelskými výsadbami musíme přizpůsobit početnosti a taktice nepřítel a ve všech případech konkrétní situaci. Boj s diverzními a průzkumnými výsadbami bude zřejmě vyžadovat jiná opatření a formy bojové činnosti než boj s velkým vojskovým výsadkem. Cílem všech jednotek a velitelů musí být zničit výsadek rozhodným útokem.

Proto podstatnou část článku věnuji organizaci a řízení boje na stupni praporu (jako základní taktické jednotky v útoku) při ničení nepřátelského výsadku.

Možný obsah bojové činnosti praporu proti nepříteli v obraně uvádím v příloze 2.

Prvotním úkolem územních jednotek bude včas zjistit prostory vysazení a sílu nepřátelského výsadku. Tyto údaje v mnohém ovlivní organizaci boje. Úkoly zasazovaných jednotek stanovíme úměrně jejich možnostem.

Blíže úkolem praporu může být — zničit předsunuté průzkumné a zajišťovací jednotky nepřítel a prvosledové rotu na postavení praporu 1. sledu.

Dalším úkolem může být — zničit zálohy nepřítel v hloubce buď na obranném postavení, nebo při odrážení jejich protizteče. Tento úkol může splnit střelecký prapor v součinnosti se sousedy.

Bude-li prapor útočit proti výsadku na samostatném směru (nelze vyloučit), bude mít úkoly menší. Podobně tomu bude, přejde-li do útoku v širším pásmu.

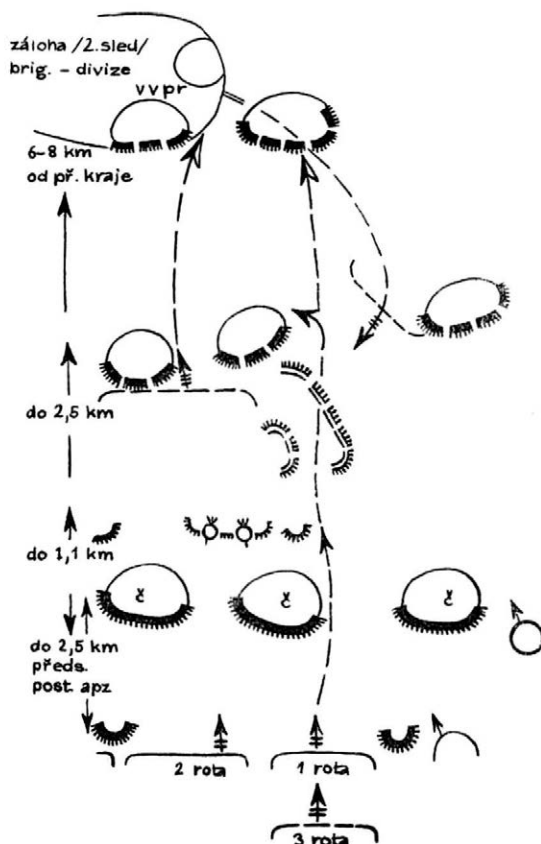
Bojové úkoly pluku (brigády, nebo utvořené územní jednotky o několika praporech) budeme určovat podobně, přičemž budeme vycházet ze skutečného poměru sil.

Bojová sestava územních jednotek v útoku proti nepřátelskému výsadku v obraně vyplývá z rozboru bojových úkolů, šířky útočného pásma a konkrétních možností.

Ke zničení nepřítel v úseku 1,5 km, kde může být v obraně jedna i více výsadkových rot, je nutné vytvořit dvoj až trojnásobnou převahu, nebudou-li síly nepřítel jinak zničeny. Tzn. rozvinout v prvním sledu praporu tři rot, nejlépe posílené tanky. Při uskupení praporu do jednoho sledu si vytvoříme zálohu v síle čtyř s doprovodnými zbraněmi. V případě, že použijeme na nepřítel jaderné zbraně, obejde se prapor bez palebné přípravy.

MOŽNÝ OBSAH BOJOVÉ ČINNOSTI PRAPORU

/varianta, kdy výsadkový prapor /rota/ je v obraně /

4/ ničení rozdělených částí výsadku /boj se zálohami nepřítelů/

3/ odrazení protiběžné brig. /div. / zálohy, nebo jejího zničení, zaujme-li obranné postavení /prapor 2. sledu - obojí v součinnosti se sousedem/

2/ zničení nepřítelů v úseku 1,5-2 km a prolomení postavení výs. prvního sledu /v pásmu asi do 1 výs./

1/ zničení předstunutých průzk. a zajišťovacích jednotek

Na směru hlavního úderu (kdy prapor bude útočit v těsném styku se sousedy) bude sestava praporu uskupena do dvou sledů a to zejména tehdy, bude-li mít nepřítel silný první sled a dostatečně hlubokou sestavu.

Jedná-li se o útok z chodu, je nutné zamýšlenou bojovou sestavu vytvořit již za přesunu. Bojovou sestavu začneme tvořit při rozčleňování do rotních proudů. Posilové prostředky se včleňují do sestavy rot, které po rozčleňování z praporečnického proudu pokračují na čáru rozvinutí.

Vozidla, pokud je má jednotka přidělena, zůstávají v určených prostorech, odkud se jednotky přemísťují pěšky. Jsou-li praporu přiděleny tanky, může použít část sil jako tankový výsadek.

Přecházejí-li jednotky do útoku po předchozím zjednání dotyku s nepřítelem, zaujmají bojovou sestavu ve výchozím postavení ke zteči. Při vylepšování dosavadního postavení se jednotky zakopávají.

Druhý sled (záloha praporu postupuje a ve výchozím prostoru se rozmísťuje na směr určeném velitelem ve vzdálenosti do 1000 m. Druhý sled (zálohu) můžeme zasadit při boji o postavení brigádních (divizních) záloh nepřítele. Někdy k němu může dojít i dříve a to při boji o postavení praporů 1. sledu, jestliže jsme nedosáhli výrazné převahy nad nepřítelem a jeho odpory jsme náležitě neumlčeli. Druhý sled nebo zálohu můžeme zasadit k odrazení protiztečí nepřátelských záloh.

Bojovou sestavu pluku (brigády, nebo vytvořené jednotky) budeme členit podle podobných zásad. Přitom nesmíme opomíjet potřebu vytvořit převahu nad nepřítelem. Podle možných variant obrany nepřátelských výsadek vojenských, jak je uvádí předpis Zprav 51-51 můžeme členit bojovou sestavu pluku (brigády) převážně do jednoho sledu s vytvořením vševojskové zálohy.

Přidělené posilové a podpůrné prostředky zaujímají bojovou sestavu podle platných zásad bojového řádu. Určitou zvláštností bude potřeba **rozmístit maximálně palebných prostředků do bojových sestav prvního sledu, abychom mohli vytvořit potřebnou hustotu palby** k umlčení nepřítele. V rámci palebné přípravy můžeme vysunout do prvního sledu i prostředky druhých sledů a záloh.

Během útoku bude zpravidla většina přidělených palebných prostředků praporu postupovat za prvním sledem s úkolem podporovat palbou střelecké jednotky. Druhý sled (záloha) se přemísťuje skoky do skrytých prostorů, odkud je v pohotovosti k zasazení na potřebný směr.

Přechod do útoku proti nepřátelskému výsadek a zteč obranného postavení mají na směr hlavního úderu zahájit všechny jednotky současně v čase Č. Je to z těch důvodů, aby využily umlčení nepřítele i palebné podpory a aby síla prvního úderu byla co nejmohutnější. Tím můžeme s překvapením zničit jeho 1. sled v celém útočném pásmu a vytvořit podmínky k proniknutí do hloubky a k rozdělení jeho sestavy.

Výjimečně nemusí být zteč současná, podaří-li se např. dříve zasazeným jednotkám i omezenými silami proniknout do sestavy nepřítele. Pak nově zasazované jednotky usměřňujeme k využití jejich úspěchu a zasazujeme je co nejrychleji.

K současné zteči budou zpravidla přecházet nejen jednotky na směr hlavního úderu, ale i **ostatní jednotky na vedlejších směrech a i ty, které se pouze k útoku připojují**. Někdy bude výhodné, aby některé jednotky přešly do útoku dříve, např. s cílem oklamat nepřítele a odvést jeho pozornost na jiný směr. Mohou však přecházet k útoku i **později**, aby využily úspěchu hlavních sil, kdy bude sestava nepřítele na jejich směrech oslabena.

Budou-li jednotky na vedlejších směrech přecházet do útoku **v širokých pásmech**, pak provedou zteč jen v tak širokém úseku, který odpovídá jejich možnostem a na ostatním úseku se zajišťují pouze slabými hlídkami. Útočí na slabá místa nepřátelské sestavy, do mezer apod. Hloubka jejich úkolu bude přiměřená jejich možnostem. Proto na vedlejších směrech můžeme určovat **pouze bližší úkol a směr dalšího útoku**. Postup těchto jednotek bude do značné míry záviset na rychlosti útoku na hlavním směru. V případě jejich úspěchu, můžeme na tento směr přenést úsilí hlavních sil, jestliže tyto nemají úspěch na určeném směru.

Nepříteli nesmíme dát možnost stáhnout jednotky z méně ohrožených směrů a zasadit je proti hlavním silám našich vojsk.

Za předpokladu, že **větší část našich jednotek bude útočit pěšky, budeme volit čáru zteče co nejbližší k nepříteli**. Při vyražení tanků ke zteči budeme ni-

čít protitankové zbraně nepříteli. Je-li část jednotek v dotyku a další jednotky budeme zasazovat do boje, **můžeme volit čáru zteče na úrovni jednotek v dotyku**. Přiblížení zasazovaných jednotek chrání jednotky v dotyku palbou na zjištěné nepřátelské odpory.

Palebná příprava a podpora útoku má za cíl současně, nebo postupně ničit nepříteli a tím vytvořit výhodné podmínky k udržení vysokého tempa útoku. Vzhledem k nedostatku dělostřelectva (bude jen výjimečně přiděleno teritoriálním jednotkám) a k nízkým počtům organických pěchotních zbraní (je pro boj teritoriálních jednotek charakteristické), **bude záležet především na umění příslušného velitele, jak využije prostředky, které bude mít k dispozici**.

K palebné přípravě zteče může využít nejen organické těžké pěchotní zbraně (minomety, bezzákluzová děla), ale i soustředěnou kulometnou palbu, palbu tarasnic apod. Prvořadý význam bude mít přímá palba tanků a doprovodných děl, budou-li výjimečně teritoriálním jednotkám přiděleny.

Budeme v maximální míře využívat palebné prostředky druhých sledů a záloh. S ohledem na konkrétní možnosti a úsilí nepřátelského letectva, můžeme pro přímou střelbu využít i jednotky hlavního PLD, zejména malorážového.

Dobu trvání a způsob palebné přípravy určují vždy konkrétní možnosti vlastních vojsk, zejména palebné prostředky, které můžeme použít, čas, který je nezbytný k umlčení nepřátelských odporů a k rozvinutí prvního sledu ke zteči. Vliv bude mít též to, zda půjde o přípravu útoku z chodu, nebo z dotyku s nepřitelem.

Palebná podpora má zabezpečit nepřetržitý útok jednotek až do splnění úkolu. Útok proti nepřátelským výsadbám můžeme podporovat postupným soustředěním palby minometů, případně dělostřelectva, bude-li výjimečně přiděleno. **Zvláštní význam bude mít palba doprovodných zbraní, zejména bezzákluzových děl**.

Pro účinnou palebnou podporu jednotek na hlavním směru metodou postupného soustředování palby budeme v pásmu útoku praporu potřebovat 4—5 dělostřeleckých baterií, na směru útoku pluku tedy nejméně 2—3 dělostřelecké oddíly a 2—3 minometné roty nebo baterie. Zdůvodnění — viz tabulka 2 a 3.

Rotám prvního sledu přidělíme jako doprovodné zbraně minimálně po minometné četě, nebo četě bezzákluzových děl.

Boj v hloubce nepřátelské sestavy bude záviset na mnoha okolnostech. Důležité je rychle zničit prvosledové jednotky a překonat jejich obranné postavení. Na rychlosti útoku závisí též použití druhých sledů, nebo záloh nepříteli. Podaří-li se nepříteli zpomalit útok našich vojsk na prvním postavení, získá dosti času k manévru zálohami, k přípravě protizteče, nebo k zesílení obrany prvosledových praporů. Při rychlém pronikání ho však této možnosti zbavíme a můžeme ničit jeho zálohy v prostorech a postaveních palbou a úderem v součinnosti se sousedy.

Velkou pozornost budeme věnovat použití tanků, které jsou velmi účinnou zbraní v boji s výsadbami. Organizace nepřátelských výsadekových vojsk je pro boj s tanky uzpůsobena a jejich nasycenost protitankovými zbraněmi je značná, zejména západoněmeckých a amerických jednotek (viz tabulka 1).

Ve výzbroji vzdušné výsadekových divízií USA jsou zatím místo lehkých tanků začleněna samohybná děla ráže 90 mm, která ale mají technické parametry velmi pohyblivých protitankových zbraní.

POČTY OSOB A BOJOVÉ TECHNIKY

u	výspr.* ^{o)} (USA)	výspr.* (NSR)	mp.* (NSR) (bez bojových vozidel)
osob	797	706	733
kulometů	24 + 7	54	54
dělostřeleckých (min.) hlavni	13	12	8
tarasnic (BzK)	36	—	8 (PTK)
pancéřovek	93 (grnm)	69	101
PTŘS	9	5	8
prostředky jaderného napadení	3 DC**)	**)	**)

Poznámka:

*) může posílit PLK z počtů svazku

**) může posílit jadernou municí (prostředky napadení)

o) obdobný je prapor aeromobilní divize

Tankové jednotky i jednotlivé tanky jsou tedy v boji s výsadky velmi účinným prostředkem, avšak pro obranu teritoria to bude prostředek velice vzácný. Proto nemůžeme používat tanky, přidělené střeleckým jednotkám, podle stejných zásad jako při útoku motostřeleckých útvarů a svazků v sestavě útočných uskupení na frontě. **Nejvýhodnější bude použít je k přímé podpoře pěchoty v bojové sestavě střeleckých jednotek.**

Zvláště při útoku na nepřítele v členitém a porostlém terénu, s množstvím protitankových přírodních překážek, musí pěchota chránit postupující tanky a ničit protitankové zbraně. Tanky budou palbou podporovat pěchotu a ničit z krátkých zastávek cíle, které budou mimo dosah pěchotních zbraní.

Z tohoto hlediska mohou tanky do jisté míry nahradit nedostatek dělostřelecké podpory.

Velké množství jednotek potřebných pro obranu a ochranu teritoria ani v budoucnu **nedovolí vytvářet v rámci územních vojenských jednotek organického dělostřelectva.** Tankové jednotky, které mají mnohé přednosti před dělostřeleckými, mohou tedy do určité míry nahradit potřebnou dělostřeleckou podporu. V tomto směru jsou tanky, byť i zastaralejších typů, mnohem pohotovější a účinnější než hlavní dělostřelectvo. Jsou jako palebný prostředek méně zranitelné a skýtají obsluhu mnohem účinnější ochranu, zejména před účinky jaderných zbraní a letectva.

K rozdělení sestavy nepřátelského výsadku bude výhodné, abychom **vedli současný útok na několika sbíhavých směrech.** Nemáme-li dostatek sil k útoku na více směrech, pak musíme hledat možnost rozdělit nepřátelskou sestavu úderem na jednom směru. Takové podmínky si může velitel vytvořit tehdy, zabrání-li nepříteli manévrovat silami, nebo odvést své jednotky na jiný směr a vhodný terén, přehradit určité směry s využitím přírodních překážek apod.

PŘEHLED MOŽNÝCH CÍLŮ V ÚTOČNÉM PÁSMU PRAPORU

a) pro přímou střelbu:

tarasnice 88,9 mm	4 cíle
tarasnice 90 mm (čet)	6 cílů
granátomety (v četách)	18 cílů
VS roty, pozorovatelná praporu, či jiné	1—2 cíle
Celkem	29—30 cílů

b) ke zničení (umlčení) nepřímou střelbou:

2—3 opěrné body čet (2—3 × 3—5 ha)	10—15 ha
2—4 ohniska odporu družstva (2—4 × 1 ha)	2—4 ha
1 minč 81 mm	1 cíl
1 minč 106,7 mm	1 cíl
1 četa PTRS (rotní)	1 cíl
1 četa PTRS (praporeční)	1 cíl
Celkem	4 i více cílů a 12—19 i více ha

c) ke zničení (umlčení) ve druhém pořadí:

2—3 opěrné body čet (zácl. nebo 2. sledu prap.)	10—15 ha
1—3 minč 81 a 106,7 mm	1—2 cíle
granátomety v četách	18 cílů
četa PTRS a VS	1—2 cíle
Celkem	20—24 cílů a 10—15 ha

d) mimo pořadí:

ničit (umlčet) zjištěné prostředky jaderných napadení

Především **budeme ničit hlavní uskupení nepřátelského výsadku**. Nejdůležitější bude zničit jeho **prostředky jaderného napadení**.

Při organizaci boje budeme stále **přihlížet k nebezpečí použití jaderných zbraní** ze strany nepřítele.

Při vzdušné nadvládě nepřítele (při výsadkových operacích je nezbytná), může jaderné zbraně k podpoře výsadku použít. Nemůžeme také vyloučit, že palebné prostředky výsadku jaderné zbraně nepoužijí. Zbraňové systémy, schopné použít jadernou municí malých ráží, mohou použít i početně malé výsadky, neboť jsou velice mobilní a přizpůsobené přepravě vzduchem. Mohou být přiděleny již výsadkovým praporům i v sestavě výsadkových brigád (za tím nejsou organicky ve výsadkových jednotkách NATO začleněny).

V přípravách agrese je pouhou otázkou času a jednoduchých organizačních opatření, aby tyto prostředky byly výsadkovým jednotkám organicky přiděleny.

V některých případech nebude hlavním nebezpečím **nejpočetnější uskupení nepřátelského výsadku, ale ty jednotky, které pronikly k objektu, nebo do**

PALEBNÉ MOŽNOSTI PRAPORU K NIČENÍ CÍLŮ

a) Možnosti praporu pro přímou střelbu:

— čtyři BzK — možnost zničení	2 cílů
— 22 tarasnic	11 cílů
Tzn. nedostává se zbraní ke zničení	16—17 cílů

b) Možnosti pro nepřímou střelbu:

- tři minč 82 mm — umlčí 3 ohniska odporu družstva = 3×1 ha
- minč 120 mm — umlčí 1 opěrný bod čety = $3 - 5$ ha

Tzn. nedostávají se prostředky ke zničení 4 cílů v hloubce, k umlčení živé síly na předním kraji — 5-11 ha, ke zničení prostředků jaderného napadení.

Vzhledem k možnostem ničit některé jednotlivé cíle a živou sílu v opěrných bodech postupně a zbraněmi s větším účinným dostřelem, podle hloubky jejich rozmístění (1 četa PTRS, 2 minč, 3 opěrné body 2. sledu, zál.) sníží se celková potřeba, takže se **nedostává** celkem

- 1 — 2 baterie pro přímou střelbu
- 2 — 3 baterie pro nepřímou střelbu

Vhodná úhrada (návrh):

- baterie shd jako doprovodná,
- baterie kanónů,
- dvě baterie houfnic ve smíšeném oddíle

prostoru pravděpodobného cíle výsadku. Správné předvídání zámyslu nepřítel-
le pomůže určit, kam soustředit úsilí hlavních sil při boji s výsadkem.

Jestliže se nám podařilo rozdělit nepřátelský výsadek a izolovat jeho jednotlivé části, pak můžeme jejich ničení svěřit i menším jednotkám, případně oddílům LM. Hlavní úsilí soustředíme na zlikvidování odporu největších uskupení.

K účinnému zásahu proti velkým nepřátelským výsadbům (k rychlému ničení) **můžeme použít i jaderných zbraní.** Rozhodování o jejich použití na vlastním území přísluší zřejmě nejvyšším orgánům. Návrhy na jejich použití bude předkládat generální štáb, výjimečně velitel okruhu.

Rozmístění vlastních vojsk, týlových objektů a zařízení, evakuované obyvatelstvo, stejně jako nejasnost celkové situace po vysazení nepřítelů i řada dalších faktorů může velmi ztížit použití jaderných zbraní na vlastním území. Půjde převážně o použití jaderných zbraní **malých ráží**, s využitím takových nosičů, kterými lze zabezpečit dostatečnou přesnost zásahu, poněvadž půjde o údery na nepřítel v nevelké vzdálenosti od vlastních vojsk, důležitých objektů i civilního obyvatelstva, které nelze ukrýt jako vojska.

Bude-li organizovat boj s nepřátelskými výsadbky velitel vojenského okruhu, bude jen výjimečně disponovat takovými prostředky, které by dovolily použít jadernou municí potřebné ráže.

K zajištění bezpečnosti vlastních vojsk i civilního obyvatelstva musíme přesně znát situaci, zejména které jednotky a útvary jsou v dotyku s nepřítel-
em, které z nich a které objekty mohou být bezprostředně ohroženy použitím jaderných zbraní. K jejich varování budeme organizovat **účinný způsob výstra-**
hy, který ovšem vyloučí prozrazení příprav k použití jaderných zbraní.

Získat přesné údaje o cílech vhodných ke zničení JZ bude obtížné. V sestavě útvarů a svazků polních vojsk jsou pro průzkum nepřátelských ZHN a důležitých prvků jeho sestavy připravovány organické průzkumné jednotky. Nároky na jejich vycvičenost jsou vysoké. Proto vytváření podobných průzkumných jednotek v rámci teritoriálních sil nebude možné vzhledem k velkým nárokům na množství sil a malým možnostem jejich přípravy.

Kromě toho, charakter boje s nepřátelskými výsadky v jeho počátečním údobí jen výjimečně dovolí pozemním průzkumným jednotkám získat přesné údaje o možných cílech pro použití jaderných zbraní, dokud výsadek nezaujme určitou sestavu. Nejvhodnějším prostředkem bude tu **vzdušný průzkum**.

Letectvo bude ve většině případů i jediným vhodným prostředkem pro jaderné údery. Může ve složité situaci rychle prozkoumat cíl a vzápětí jej zničit přesným úderem JZ.

Nepřítel se bude snažit vyhnout soustřeďování větších sil, které by bylo vhodné k použití JZ. Nejvhodnějším momentem pro jaderný úder bude období po vysazení, dříve než výsadek rozptýlí, nebo zaujme obranné postavení.

Naproti tomu i my musíme stále organizovat **ochranu proti zbraním hromadného ničení**, protože nepřítel je může kdykoliv použít. Omezené možnosti územních ozbrojených složek (organické vybavení) můžeme nahradit využíváním stálých zařízení, které dovolí do určité míry kompenzovat tento nedostatek.

Varování před radioaktivním, chemickým a biologickým zamořením budeme organizovat v plném rozsahu s využitím údajů teritoriální radiační hlášené sítě. Využívání těchto údajů ovšem nezbavuje velitele jednotek organizovat nepřetržitý průzkum v jednotkách svými silami a prostředky. K tomu může vhodně využít i službu CO. Úsilí průzkumu soustředíme na prostory, v nichž jsou nejdůležitější prvky bojové sestavy a místa velení.

Stálá úhroza nepřátelského napadení vyžaduje stále vyhledávat a využívat vhodný terén, přirozené úkryty pro rozmísťování a maskování vojsk, jakož i změny prostorů, ve kterých se vojska zdržují.

Materiální zabezpečení související se stálým prováděním OPZHN, zejména pokud jde o zabezpečení osob a jednotek v zamořených prostorech, o dezaktivaci a hygienicko-epidemiologická opatření, o odsun, ošetření a stravování raněných, musíme mít stálá a připravena předem.